

**PANNONIUSZ KÖNYVKÖTŐ
ÉS RESTAURÁTOR MŰHELY**
Budapest, 1107 Fokos u 14
pannoniusz@gmail.com

**NÉPRAJZI MÚZEUM
KÖNYVTÁRA**
Budapest, Kossuth tér 12.
Szűllősy Gabriella Osztályvezető

BESZÁMOLÓ AZ ELVÉGZETT MUNKÁRÓL RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

- 1. Maak, R. : Putesesztviye na Amur, szovremennomu ot Szibirszkago Otdela Imp.**
Russzkago Geograficeszkago Obscsesztva.-(St. Petersburg):(Izd. Sz.F.Szlov.)
(1859) -36 tábla, 3 térkép -55cm

Állapotleírás: Nagyméretű, önálló lapokból álló litográfiai sorozat, amely 25 db., 57X 36cm-es, és 13 db. összehajtott, 70X57 cm-es táblából áll.

Fekete papírral borított mappa, igen rossz állapotú, a borítópapír a teljes felületén lekopott, a mappa táblája megtört, korábbi beázás következtében a gerincen lévő vászon szétmállóban, illetve a táblák elvetemedtek, felületükön a borítóanyag felhólyagosodott. A táblák élei elkopva, a sarkai letöredezve. További használatra alkalmatlan !

A mappában tárolt lapok is rossz állapotúak, korábbi beázás miatt a lapokon végig nagy víz-, és penészfoltok láthatók. A hátsó nagyméretű, félbehajtott lapok anyaga annyira meggyengült, hogy a lapok szélei elkezdtek mállani .Ennek oka, hogy a beázás kioldotta a lapokból az enyvező anyagot, valamint a nedves környezet kedvező talajul szolgált a gombás ferőzés számára. A gombás fertőzés helyén a lapokon foltos elszíneződés látható. Ezeken a helyeken már próbálkoztak a lapok megerősítésével, nagyméretű papírfoltokat ragasztották meg a lapokat hátoldalról.

Az egész anyag erősen szennyezett, koszos, a lapok szélei szakadozottak ,a sarkak letöredeztek.

Méretük: 25 db. 57X36 cm-es tábla
13 db. 70X57 cm -es lap

Elvégzett munka: Teljes restaurálás!

Első lépésként a lapokon lévő penészes területek fertőtlenítését végeztük el 70%-os alkohollal. A táblák mosását evaminos desztillált vízben végeztük. Mosás közben a hátoldalonlévő korábbi javításokat eltávolítottuk, majd a szabdá váló penészes területeket illetve a ragasztó-maradványokat ecseteléssel lazítottuk fel. Az öblítővízbe 2%-os timoldatot tettünk, ezzel tovább fertőtleníve a lapokat, prevenció céljából.

A lapokat szívépapírral emeltük ki, és azok között szárítottuk.

Száradás után az erősen meggyengült, foszló lapszéleket regnállal erősítettük meg, hogy javíthatóvá tegyük. A táblák papíryanaga fehér cellulózpapír, amire a litográf nyomatok készültek. Ezeknek a sérüléseit, hiányait hasonló minőségű és karakterű, szintén tiszta fehér cellulózpapírral egészítettük ki, illetve fehér fátyol japánpapírral erősítettünk rá a meggyengült részekre.

A korábbi rájavítás mértéke indokolatlan volt, mert a lapok szélének sérülése illetve gyengülése nem támasztotta alá ilyen nagyméretű javítópapír használatát.

Valószínűleg a penészfoltokat próbálták lefedni hátoldalról...

Következő lépésben a lapokat egyenként préseltük szívópapír között, majd a túllógó javításokat a lapok széléhez vágtuk.

A nagyobb, szétnyitható dupla méretű táblák papíryanaga gyengébb minőségű, nem tiszta cellulózpapír, valószínűleg facsiszolatot tartalmaz. Ezért ezek színe is sötétebb. Ezeknek a javítása hasonló színű merítettpapír széllel illetve sárgásabb japánpapírral történt.

Ezeknek a tábláknak teljes hosszában javítani kellett a lapszéleiket. Ezeket is préseltük, majd a túllógó javításokat itt is méretre vágtuk.

A kiadványhoz tartozó főcímlapot nem közvetlenül a vastag fehér papírra nyomtatták, mint a többi litográfiát, hanem egy vékony papírra. Ez a papír 1-2 milliméterrel nagyobb, mint maga a nyomtatás, ami rajta van. Ez a vékony papír mosás közben levált a hordozó papírról, ezért úgy döntöttünk, hogy nem az eredeti foltos papírra helyezzük, hanem egy hasonló karakterű, új, tiszta lapra tesszük vissza. Ennek megfelelően jártunk el.

A táblák restaurálását követően az eredeti mappához hasonló, de új szürkelemezből készült tároló mappával láttuk el a képeket. Az eredeti táblák anyaga nagyon elsavasodott, így törékennyé vált, valamint a beázás következtében el is vetemedett. Az eredeti mappából csak a külső borítópapírt tudtuk átmenteni, a belső részeket savmentes papírral béleltük ki.

(Ezért az eredeti kék színű bélést nem tudtuk megőrizni...)

A füleket szintén savmentes papírból készítettük el, amik az eredeti mappából már hiányoztak. Az eredeti borítópapír alá egy szürke borítópapírt helyeztünk, erre ragasztottuk vissza a megmaradt borítót.

Felhasznált anyagok: etil-alkohol 70%, glutofix, zsíralkohol-szulfát, timol 2%. japánpapír, tiszta cellulózpapír, savmentes papír, szürkelemez, fekete vászon, szürke borító papír, Planatol

2. Losontzi István: Hármas kis-tükör, mely Magyar Országnak ... földleírását... ábrázolja. Pest: Trattner, Károlyi, 1846.-327, 96, XVIp, 1 térkép

Állapotleírás: Barna félbőr kötésű könyv, zöldes színű, márványozott festésű borítópapírral. A kötés nagyon rossz állapotú, a kötésbőr a gerincről leszakadva, fejnél egyharmad részben hiányzik, de lábnál is sérült, hiányos. A bőr kiszáradt, berepedezett, mállik, az úgynevezett "vörös rothadás" okozta elsavasodás miatt. A sarkai lekopottak, a borítópapír is szinte teljesen lekopott, mindkét tábla felületéről részben le is szakadt. A táblák elvetemedtek, megtörttek. A könyvtest két befűrészt bordára van fűzve, oromszegők nincsenek.

Az előzések anyaga merítettpapír, erősen szennyezett, piszkos, foltos. Elöl is hátul is mindkét oldalán bejegyzések: nevek, dátumok, és firkálások találhatók. Az első előzék röplapjának címlap felőli oldalán ismeretlen eredetű foltok találhatók, a hátsó előzék röplapjának fele leszakadva, hiányzik.

A teljes könyvtest nagymértékben szennyezett, koszos, poros, szakadozott. Fejnél és lábnál szúrágás nyomai láthatók, majdnem az egész könyvtesten keresztül.

Méret: táblaméret: 18,8X11 cm
Gerincvastagság :2,5 cm

Elvégzett munka: Teljes restaurálás!

A teljes könyvtestet portalánítottuk, majd a kötés maradványainak eltávolítása után a könyvtestet szétbontottuk. Az erősen szennyezett könyvtestet az ívekre bontás után még egyszer átsöpörtük ecsettel, mivel az ívkezepekbe vastagon beült a szennyeződés, amihez fűzött állapotban nem lehetett hozzáférni. Ezután az egész könyvtestet evaminos mosóvízben mostuk, majd alapos öblítés után szárítottuk a lapokat. A lapok száradását követően elvégeztük azok javítását, különös tekintettel a több helyen előforduló szúrágásokra...

A meglévő előzéseket a rajtuk lévő bejegyzésekre való tekintettel szintén javítottuk és előzékként újra felhasználtuk.

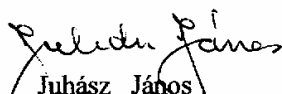
Javítás után a könyvtest lapjait préseltük, majd az eredetinek megfelelően két befűrészt bordára fűztük. A gerinc kasírozását követően új félbőr kötést készítettünk.

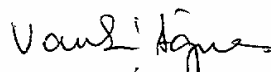
Az eredeti borítóból és a gerincből igen keveset tudtunk átmenteni, de ami megmenthető volt, azt visszahelyeztük a gerincre illetve az első táblára.

Felhasznált anyagok: Evamin, japánpapír, Glutofix, enyv, keményítő, szürkelemez, növényi cserzésű juhbőr, zöld ingres-papír, fűzőcérna, len spárga

Detk, 2013 április 12.

Tisztelettel:

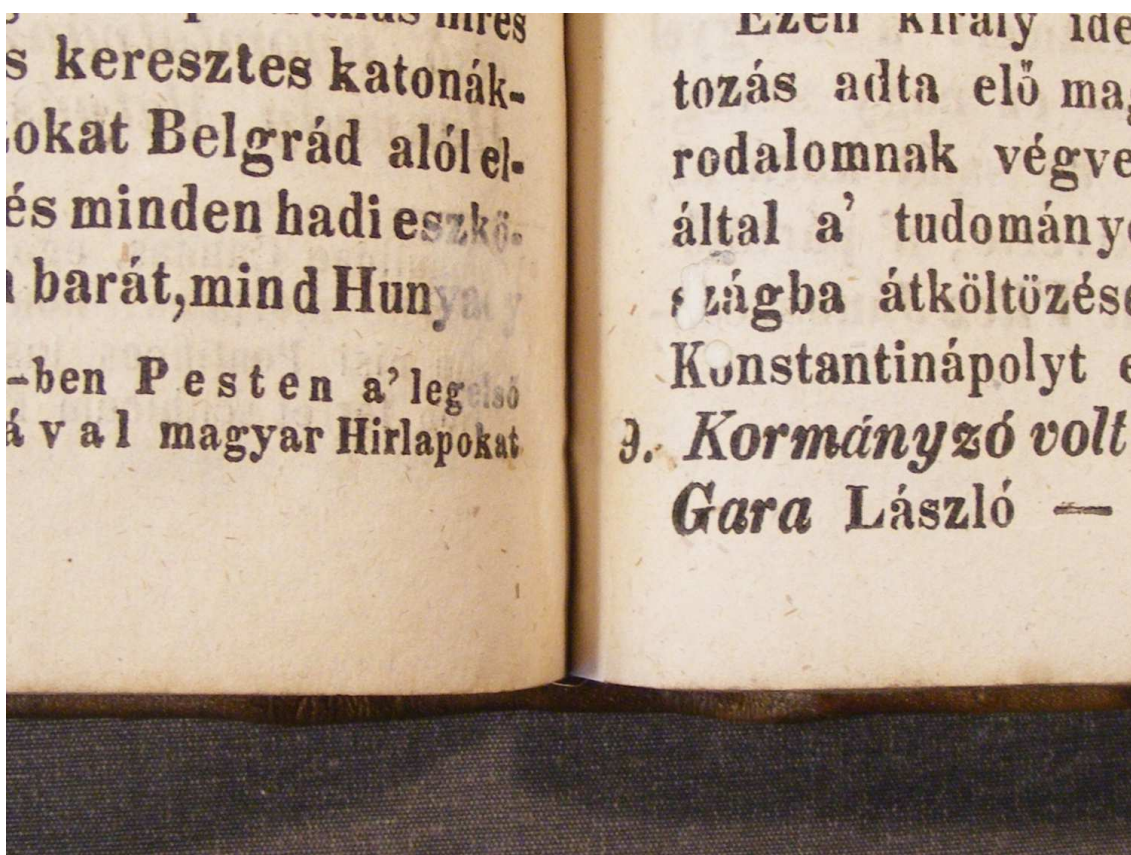

Juhász János
restaurátor

Vankó Ágnes
restaurátor

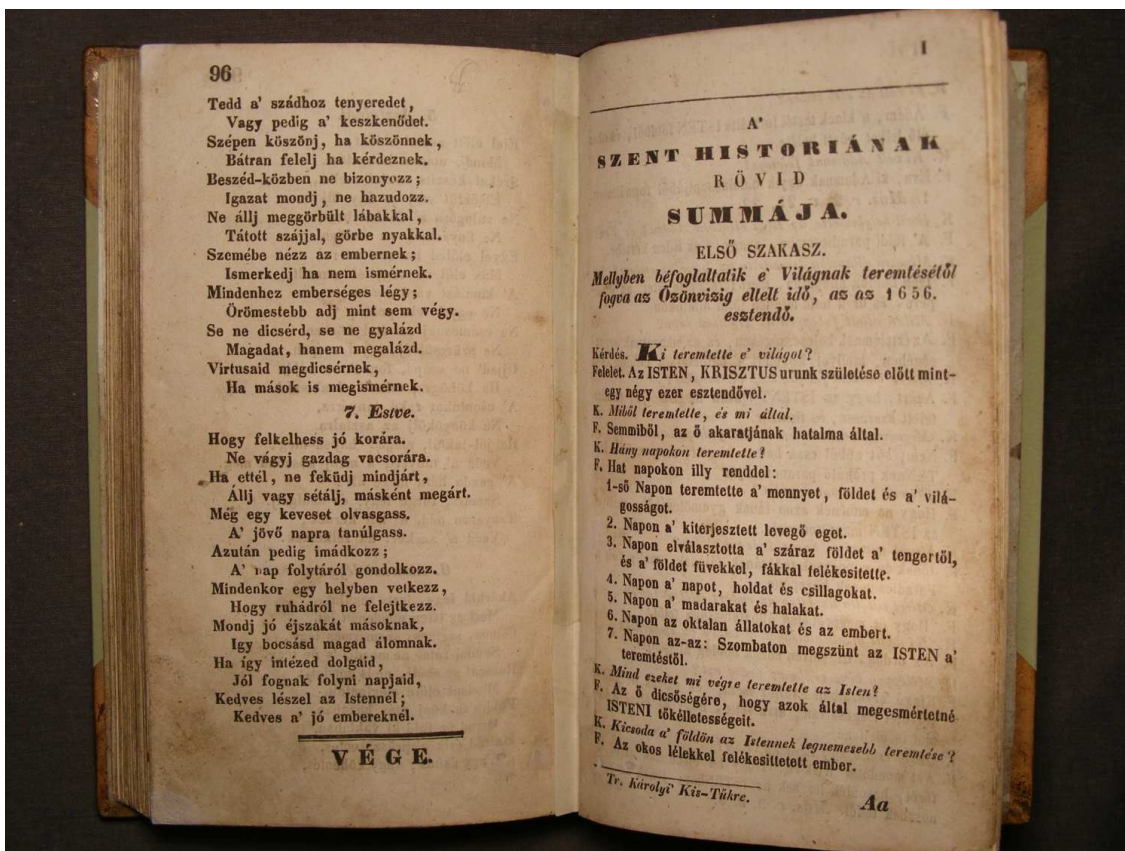
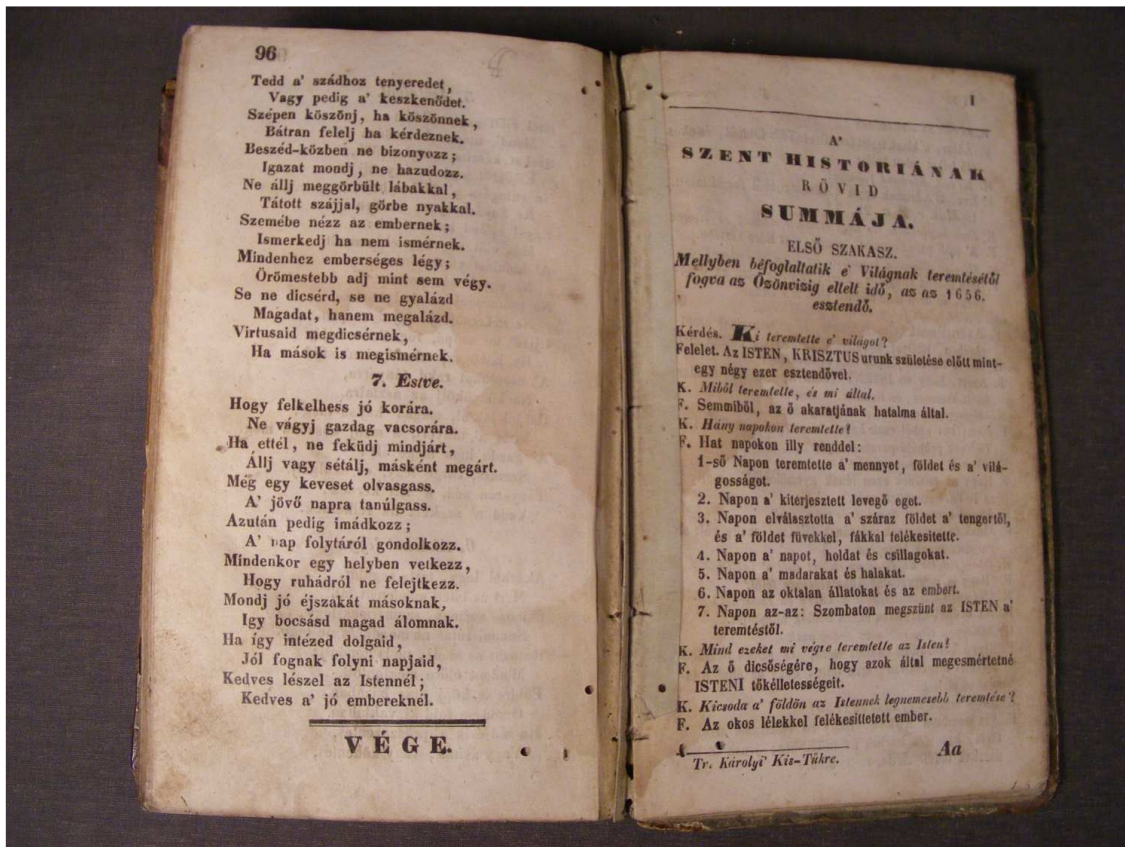
Fotódokumentáció

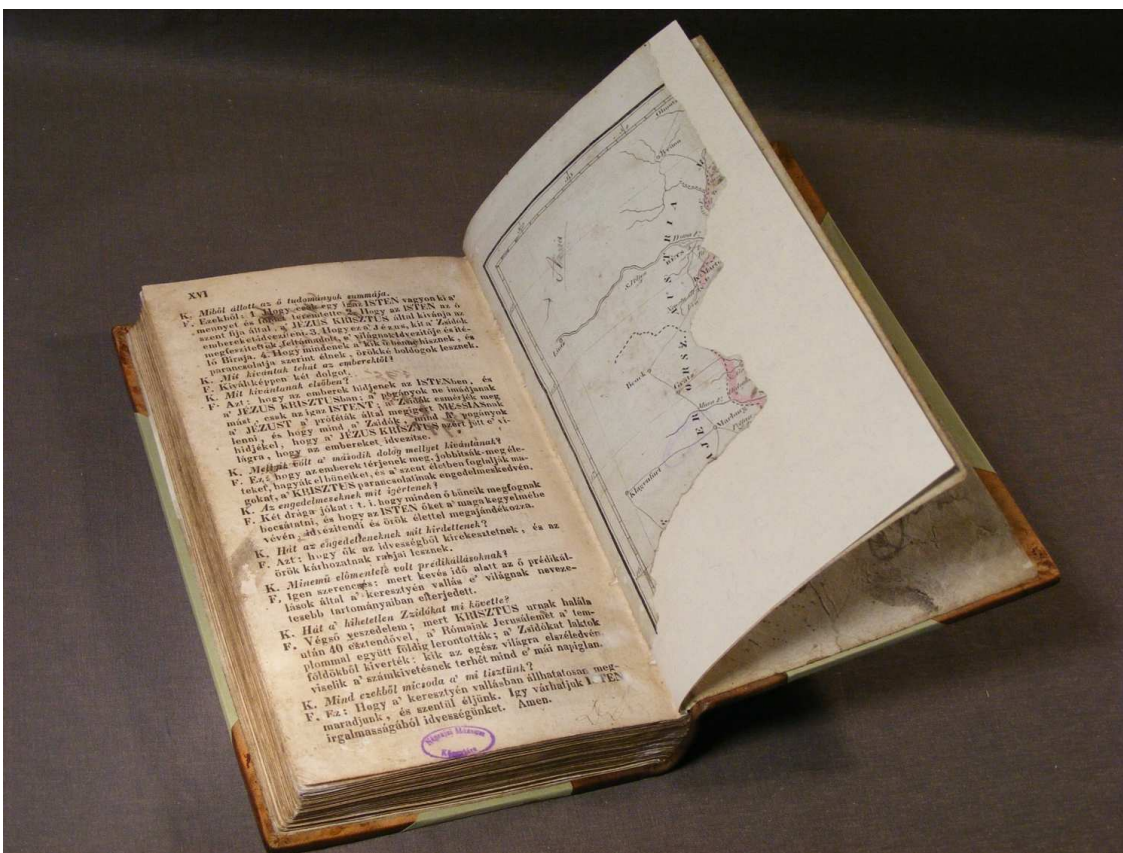
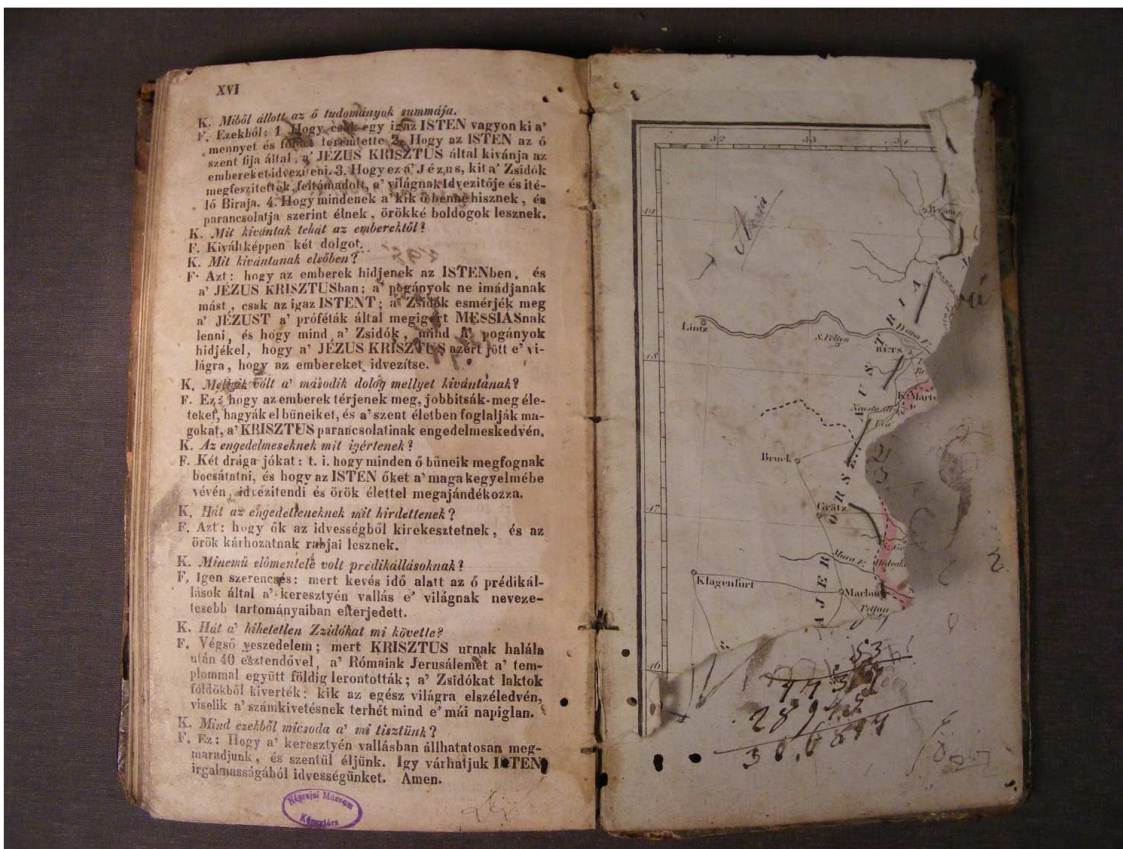
1) Losontzi / kötéstábla

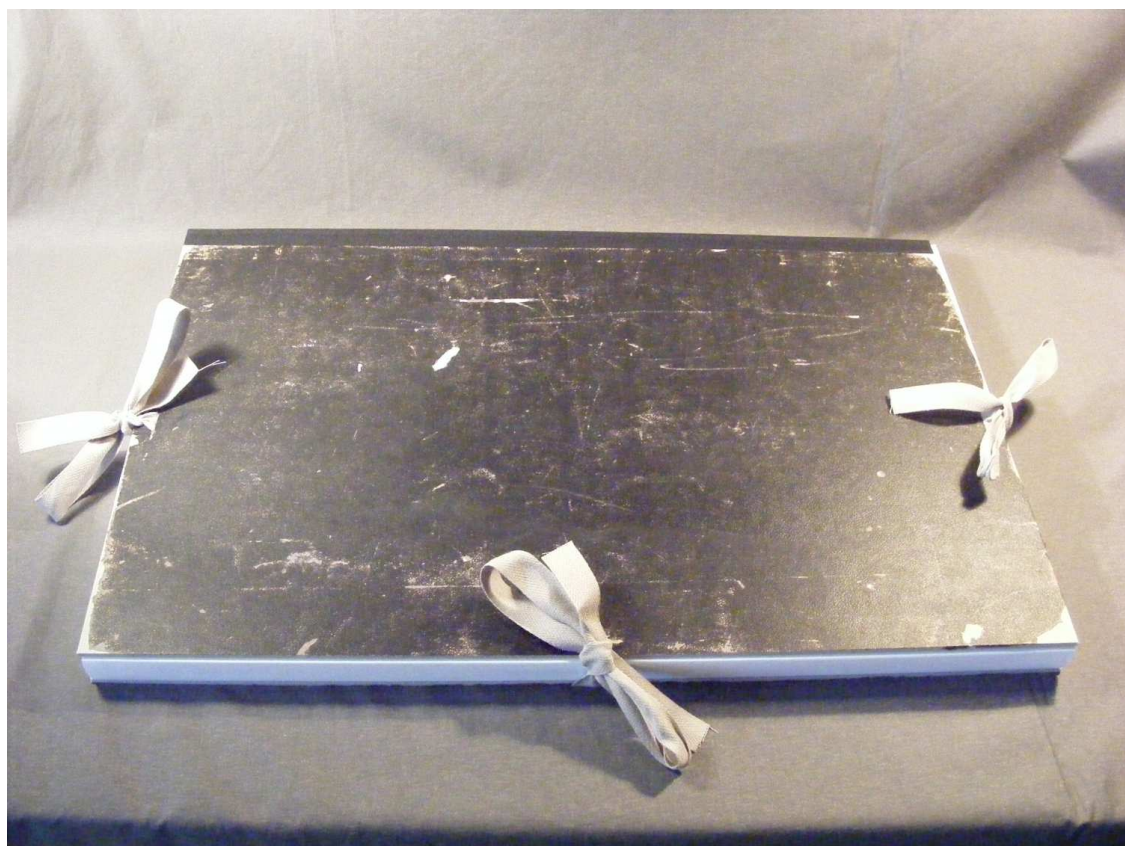

2) Maak / _borítómappa

Maak / borítómappa

